

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ПРОБЛЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ УКРАЇНИ

Мануїлова К.В., д.н. держ.упр., доцент

Гойман Т.А., здоб. СВО «Магістр»

Ізотова М.С., здоб. СВО «Магістр»

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Повномасштабне вторгнення та новий етап російсько-української війни який почався з 24 лютого 2022 р. яскраво продемонстрував суттєві проблеми логістичного забезпечення в Україні. Труднощі в перевезенні зброї, ліків, гуманітарної допомоги надали поштовх до проведення модернізації логістичної сфери. Проте, проблеми з логістикою в нашій країні були й до ведення воєнного стану. Загалом, пік логістичної кризи прийшовся на початок пандемії коронавірусної інфекції у світі.

Отже, проблеми у логістичній сфері існували не тільки у період війни, однак в сучасних умовах гострої фази воєнного протистояння дуже прогресують. Багато логістичних компаній не витримують значного зростання цін на паливо, перенавантажень, які пов'язані із вимушеними змінами транспортних шляхів у зв'язку з окупацією частини територій нашої держави та воєнними діями. Всі ці фактори сприяють скороченню бізнес-середовища логістичної сфери.

Найбільше занепокоєння викликають наступні проблеми:

- Неможливість накопичувати багато зброї або товарів широкого вжитку через постійні обстріли.
- припинення авіасполучення в Україні, так зване «закрите небо»;
- віддалене від фронтів місцезнаходження складських хабів, які зазвичай знаходяться у західних регіонах України;
- відтермінування доставлення товарів, ліків та зброї на лінію зіткнення;
- проблема доставлення гуманітарної допомоги та закупівлі товарів та їх вивезення через блокування морських та річкових портів, що в свою чергу, призводить до значного навантаження на автомобільної та залізничної інфраструктури.
- реаліями воєнного часу є величезні черги на кордонах, огляди на блокпостах та нічні комендантські години значно ускладнюють логістичні операції [1].

Ще до повномасштабної війни приватні перевізники шукали більш гнучкі способи доставлення вантажів, адже повітряне сполучення має дуже хиткий характер, а автомобільне та залізничне сполучення займає багато часу. Зараз, в умовах воєнного стану, більшість приватних перевізників змушені відмовлятися від традиційної логістичної концепції «доставимо вчасно» та переходити на концепцію «доставимо за потреби» [2].

Підкреслимо, що Україна є одним з найбільших експортерів зерна на

світовому ринку. Проте через блокування виходу зерна з Чорного моря і розірвання зернової угоди проблема логістики вкотре постала гостро. Великі обсяги зерна заблоковані в українських портах, які постійно знаходяться під обстрілами ворога. Така ситуація надалі може посилити продовольчу кризу передусім у країнах Африки та Азії. На превеликий жаль, на сьогодні найбільшою проблемою є те, що альтернативи вивезення зерна морем поки немає. Доставка залізницею неможлива, тому що українські колії ширші за європейські, а автомобільне доставлення неефективна через досить невеликі обсяги доставленого зерна та його кінцеву вартість. У довгостроковій перспективі, окрім морського транспортування, запроваджено проєкт щодо звуження колій української залізниці. Однак, цей проєкт вимагає великий фінансових інвестицій та припинення воєнних дій, тому реалізація цього проєкту відкладається на повоєнну відбудову.

Отже, зернова криза спонукає шукати новіші шляхи розв'язання вітчизняних логістичних проблеми та все більшого інтегрувати повоєнну економіку України до простору ЄС. В умовах воєнного стану тривають процеси спрямовані на модернізацію та покращення роботи української митниці, яка значно сповільнювала логістичні дії.

Наразі, для України швидка та якісна логістика є питанням виживання та існування надалі. Щодня ми отримуємо інформацію щодо нових пакетів воєнної допомоги від країн-союзників. Втім, найгострішим питанням для нашої держави залишається проблема швидкого транспортування зброї та боєприпасів, тактичного спорядження, ліків. Війна показала, що потрібно приділити увагу оптимізації та пришвидшенню процесів логістики. Наразі не можна сказати, що в постачанні військ та населення все погано, але є проблеми, і вони досить серйозні [3].

Опорою та допомогою у такі важкі часи стали потужні волонтерські центри та успішні бізнес-компанії, які взяли курс на «соціальний бізнес». Вони змогли допомогти зменшити обсяг роботи логістичним компаніям, швидко доставляючи необхідні товари широкого споживання та ліки прямо на фронт. Втім, проблема швидкого доставлення зброї та боєприпасів на лінію зіткнення залишається відкритим та болючим. Кожна година, кожен день зволікань у логістиці вартують найцінніших життів наших військовослужбовців та цивільних громадян.

Кількість потрібних боєприпасів та зброї для захисту нашої країни щодня вражають, логістичне забезпечення фронту всім необхідним щодня також зростає і це не всі проблеми, які треба негайно розв'язувати сьогодні. Потрібно дуже багато можливостей дуже мало.

Активна лінія оборони за даними Генерального Штабу України, у першій половині 2023 року, складала 1500 км [4]. Виходячи з цього, можна дійти висновків, що зброї потрібно багато і вона має бути різноманітною. Деякі вантажі можуть займати всю вантажівку лише однією збройною

одиницею. Задля економії палива та зменшення переміщень вантажі везуть і в одну і в іншу сторони.

Наша держава, своєю чергою, зробила крок на зустріч приватним логістичним компаніям шляхом спрощення процесів ліцензій, лібералізації податкової та митної політики, забезпечення процесів нової організації матеріально-технічного забезпечення для військових потреб [5].

Повномасштабна війна триває вже 2 роки, слід зазначити вітчизняна логістична сфера нашої держави вже не така хитка як на початку війни. Постійно з'являються нові засоби доставлення вантажів на лінію фронту та у прифронтові населені пункти.

Попри все, через високі ризики значно зросла і вартість доставлення, через дефіцит палива та нестачу транспорту для перевезень. Проблема нестачі високо кваліфікованих кадрів також не оминула логістичну сферу. Багато водіїв вступили до лав ЗСУ, а нових працівників важко заохотити до ризикованої роботи. Через постійні зміни маршрутів суттєво збільшились терміни доставлення, що і так були недостатніми.

Війна в Україні окреслила значну кількість проблем у логістичній сфері. До них слід віднести наступні:

- відсутній належний державний контроль над вітчизняним ринком логістики; недосконала нормативно-правова база у вітчизняній логістичній сфері;

- недостатня кількість експертів, навчальних центрів тощо. Впровадження різноманітних інновацій в логістиці гальмуються світовою економічною кризою та воєнними діями на території нашої держави, невирішеністю питань приватної власності, спадом виробництва товарів і послуг, інфляцією тощо. Відсутній комплексний облік логістичних витрат, а наявні системи обліку та практичні методи госпрозрахунку у виробництві ще не дають змоги адекватно оцінити витрати та результати логістичної діяльності. Запровадження ефективного логістичного підходу в управлінні підприємствами вимагає докорінних змін у структурі підприємств, переходу до гнучкішої організаційної структури, створення спеціалізованих цехів з ремонту та обслуговування транспорту підприємства і запровадження складських служб.

- Недостатній кадровий потенціал і низка недоліків у підготовці працівників логістичного сектора негативно впливають на формування ринку логістичних послуг в Україні.

Отже, у сучасних умовах воєнного стану, спираючись на попередній досвід, слід провести колосальну роботу в організації логістичних потоків. Це дуже важливо для подальшого стримування ворога успішних контраступальних дій нашого війська.

Література

1. Логістика під час воєнного стану – досвід Synex Logistics. URL: <https://trademaster.ua/articles/313567>

2. Як війна в Україні змінює світову логістику. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/06/24/688538/>
3. Перебудова логістики в умовах воєнного стану в Україні. URL: <file:///C:/Users/Admin/Downloads/%D0%93%D1%80%D0%B8%D0%BD%D1%96%D0%B2+%D0%9D.+%D0%A2..pdf>
4. Лінії оборони після Другої світової війни: топ найдовших. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/06/26/infografika/svit/liniyi-oborony-pislya-druhoyi-svitovoyi-vijny-top-najdovshyx>
5. Напрями зміни логістики в умовах воєнних дій в Україні. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/45845/1/%D0%9B%D1%8F%D0%BD%D0%B0%20%D0%9A%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B0.pdf>

159. Брюшкова Н.О., Шпак В.В. ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ.....	547
160. Добрянська Н.А., Курченко Д.С. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ.....	550
161. Колеснікова К.С. ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ В ЕЛЕКТРОННИЙ ФОРМАТ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ.....	553
162. Молодід А.Ю. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ: ЗАРУБІЖНІ ПРАКТИКИ ТА ШЛЯХИ ВДОСОКНАЛЕННЯ В УКРАЇНІ.....	557
163. Мужайло В.Д., Мужайло С.В., Щербак А.В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	562
164. Науменко Ю.В., Черкасов Д.Ф. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	567
165. Ніколюк О.В. СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ ГРОМАД.....	570
166. Пурицхванідзе О.В. ПРОПАГАНДА ЯК КОМУНІКАТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	573
167. Мануїлова К.В., Гойман Т.А., Ізотова М.С. ПРОБЛЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ УКРАЇНИ.....	576
168. Чумакова Г.В. ЦИФРОВА АДЖЕНДА УКРАЇНИ: КЛЮЧОВІ СКЛАДОВІ ТА ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ	581
169. Тетью А.П., Калін Д.О. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ І ГРОМАД В УМОВАХ ШВИДКИХ ЗМІН.....	583
170. Ботіка Т.С., Соловей А.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ОРІЄНТИРІВ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	586
171. Мельник Ю. М., Тодорова С. М., Шевченко Г.А. ЗНАЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	589